

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
BusquetsAntoni Vives
ReusRafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

► TEMA

Polític reformista

Antoni Maura va ser el primer mallorquí a ocupar el càrrec de president del govern espanyol en diverses ocasions durant el regnat d'Alfons XIII. Una figura clau de la Restauració, va propugnar una «revolució des de dalt» per regenerar les institucions, però també va caure en descrèdit després de la Setmana Tràgica de 1909

Els 95 anys del monument a Antoni Maura (1929)

♦ Manuel García Gargallo *

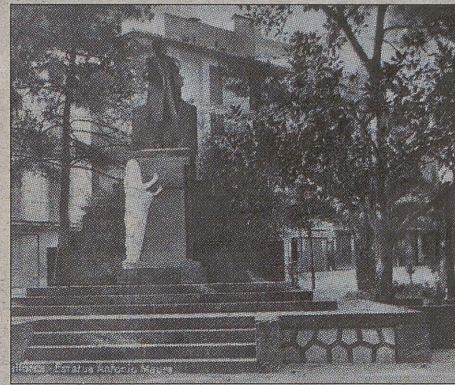

El 13 de desembre de 1929 es va inaugurar als jardins de la Plaça del Mercat de Palma el monument al polític i escriptor mallorquí Antoni Maura i Montaner (1853-1925). Va ser aixecat per l'Ajuntament de Palma, mitjançant subscripció popular i inaugurat amb motiu del quart aniversari de la

mort de l'estadista.

El conjunt fou dissenyat pel valencià Mariano Benlliure (1862-1947), el qual mantingué una estreta relació amb el polític mallorquí. Pel que fa a l'adequació de la plaça per erigir-lo va anar a càrrec de l'arquitecte Gaspar Bennàzar, qui va reorganitzar l'espai enjardinat per ubicar el monument.

Es tracta d'un conjunt escultòric dividit en tres parts ben diferenciades. Primer una àmplia base, feta amb pedra de Santanyí; segon, el

pedestal amb forma de tribuna, també de pedra i amb l'afegit d'una escultura de marbre blanc: una al·legoria de la Veritat, amb la inscripció «Antonio Maura. Igualó con la vida el pensamiento». Finalment, a dalt hi ha l'estàtua, de bronze i mida natural, que representa la figura del polític dempeus i en exercici de la seva oratòria.

Els darrers anys el monument ha estat objecte d'un intens debat públic. Fou restaurat el 1999 a

instància de l'AAVV Sant Jaume, i el 2014 l'estàtua va caure empenyida per la caiguda de la branca del ficus proper, ja existent abans de posar el monument (veure foto), però que ha crescut extraordinàriament. En dates recents s'ha estudiat reurbanitzar la plaça i reubicar el monument; però finalment quedarà on és, així com el ficus que teòricament n'ameina l'estabilitat, gràcies a les reivindicacions d'ARCA Patrimoni.

Passats 95 anys de la seva inauguració, el monument a Maura és un dels exemples més destacats d'art públic de Palma, situat en una de les places més centrals de la ciutat i que té com protagonista l'únic mallorquí que ha esdevingut president del govern de l'Estat: fins a cinc vegades, entre 1903 i 1922.

* Doctor en Història Contemporània (UB).

► TEMA

Beca Clara Hammerl 2020-2024

El contracte predoctoral Clara Hammerl va ser impulsat amb l'objectiu de donar suport a joves investigadores. La iniciativa fou encapçalada per la Sra. Maria Morell Massanet, conjuntament amb la Universitat de les Illes Balears, la Fundació Guillem Cifre de Colònia i el Consell Insular de Mallorca.

Un contracte predoctoral per a incentivar els estudis de gènere

♦ Marina Castillo Fuentesal *

El 21 de juliol de 2022 se celebrà l'acte en què es firmà el conveni de col·laboració entre la Universitat de les Illes Balears i el Consell Insular de Mallorca. D'aquesta manera, el Consell de Mallorca s'incorporà a la Beca Clara Hammerl, un contracte predoctoral que havia estat impulsat, inicialment, per la Uni-

versitat de les Illes Balears, la Fundació Guillem Cifre de Colònia i la senyora Maria Morell Massanet.

La beca predoctoral porta com a nom 'Clara Hammerl' en honor a la professora nascuda a Bromberg, que arribà a Mallorca en contreure matrimoni amb Guillem Cifre de Colònia. Com a dona decidida, perseverant i avançada al seu temps, s'implicà de ple en l'obra del seu marit, esdevinent professora de la Institució d'Ensenyament Escola de Colònia i convertint-se

en la primera directora d'una entitat financera a Espanya.

Seguint aquesta estela de dones amb caràcter i que aconseguiren obrir-se pas en un món completament masculinitzat i fer front a la societat patriarcal en què estaven inserides, es planteja dur a terme la tesi doctoral que duu com a títol provisional 'Les dones durant el franquisme. El cas de Mallorca (1939-1975)'.

Mitjançant la consulta de documents arxivístics, l'anàlisi de la premsa de l'època objecte d'estudi, tenint en compte la bibliografia especialitzada en el tema elegit i a través de testimonis orals de diverses dones que visqueren el règim franquista es pretén treure a la llum aquelles dones que hi sobresortiren en diferents àmbits i que arribaren a executar accions que no tenien res a veure amb el que la societat els hi havia assignat com a pròpies. Les institucions públiques, les esferes educatives, l'àmbit assistencial, l'entorn laboral, el món dels negocis i el moviment associatiu estigué ple de dones que aprofitaren les esclatxes del franquisme per a contribuir al progrés i a la independència de les generacions femenines posteriors.

* Doctoranda en Història, Història de l'Art i Geografia i contractada predoctoral Clara Hammerl (UIB)

► TEMA

Setmanes Socials diocesanes

Les Setmanes Socials varen ser un cicle de conferències i reunions que reunia els principals protagonistes a inicis del segle XX. Aquestes trobades es caracteritzaven per un debat intens sobre els problemes socials de l'època, especialment aquells relacionats amb les condicions laborals i la situació dels treballadors. En els darrers anys s'han tornat a celebrar setmanes de debat i diàleg.

Una proposta de diàleg com a camí

♦ Sebastià Serra i Morro *

Caracteritzen el nostre temps les nombroses divisions, polaritzacions i desacords en la vida pública. I això és especialment notori a l'àmbit de la política institucional, on es fan més evidents la manca de diàleg, la desqualificació continua i la confrontació. A més, les diferents crisis econòmiques han propiciat una polarització socioeconòmica,

amb unes desigualtats socials cada vegada més marcades, amb unes economies que segreguen, exclouen i, fins i tot, maten milers de persones. Tampoc hi són aliats certs mitjans de comunicació que serveixen a interessos molt allunyats de la informació contrastada.

Davant aquest panorama, la necessitat de diàleg i d'encontre no ha estat mai tan gran. El diàleg ha de crear condicions de justícia perquè hi puguin participar totes les persones, especialment les més vulnerables. Els criteris que poden

emmarcar el diàleg (i que poden ser enriquits i ampliat) són:

- Cercar la veritat a partir de diferents punts de vista i valorar la diversitat.
- No exigeix la renúncia de la mateixa identitat, però tampoc admet l'entossudiment identitari.
- Cercar el bé comú des d'una perspectiva interdisciplinària.
- Temps, confiança, capacitat

d'escolta i paciència.

- Ser conscients que, quan dialoguem, exposem, arisquem i enriqueixim el nostre punt de vista.

Organitzada per l'Església de Mallorca, se celebra els dies 10, 11 i 12 de desembre, la Setmana Social Diocesana, amb el tema 'El diàleg, camí per a l'Església'. L'objectiu és generar espais d'encontre per analitzar i dialogar

sobre els actuals desafiaments ètics, econòmics, culturals i socials. Es tractaran els següents temes: Diàleg i Drets Humans, Diàleg i Canvi Social i Diàleg i Immigració. Les sessions, que són obertes, se celebraran al Saló d'Actes de l'Arxiu del Regne de Mallorca, de 19 a 20.30 hores.

* President de Justícia i Pau Mallorca.